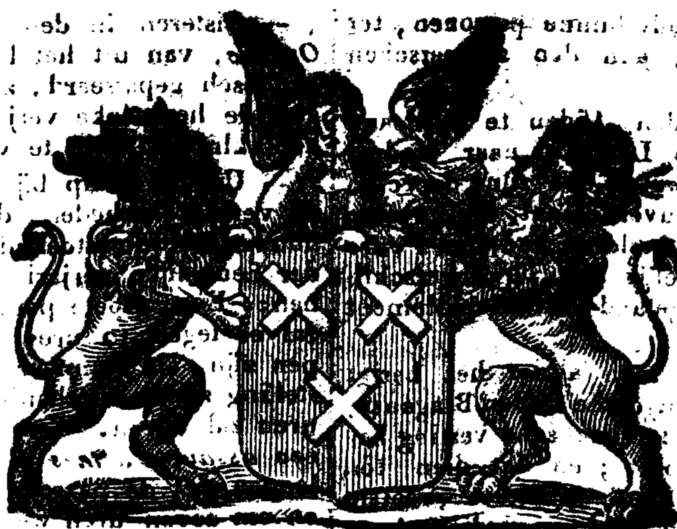
No 202. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Vrijdag den 24 Augustus.

☞ *De Uitgevers der* BREDASCHE COURANT *moeten hunne geëerde geabonneerden opmerkzaam maken dat de uitgave van hun Blad dagelijks op de gewone wijze voortgaat, en geen verandering daarin plaats grijpt; in de gelegenheid echter zijnde, bij eene* TWEEDE EDITIE, *onder het hoofd* LATERE BERIGTEN, de jongste Belgische en Fransche nieuwstijdingen en beursprijzen, *van 24 uren later mede te deelen, hebben zij gemeend het publiek eene wezenlijke dienst te bewijzen ook deze, voor zoo ver mogelijk, algemeen verkrijgbaar te stellen.*

Deze tweede editie is meer bepaaldelijk bestemd voor die steden en plaatsen, waar zij denzelfden dag der uitgave nog kan arriveren, waardoor de geabonneerden dier plaatsen het nieuws een dag vroeger dan gewoonlijk bekomen.

Die geabonneerden echter, welker woonplaats niet toelaat denzelfden dag deze tweede Uitgave hun te doen geworden, vinden in de gewone Uitgave, iederen morgen, datzelfde nieuws boven aan, onder het hoofd Tweede Uitgave der Courant *(van den vorigen dag.*

Niettegenstaande de buitengewone kosten, blijft de prijsbepaling der 2de editie aan de gewone uitgave gelijk: zijnde, zoo als bekend is, zes guldens, franco per post, in de drie maanden.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, herinneren bij deze allen en een iegelijk, dat bij Publicatie van den 6den Augustus 1819, het afsteken van vuurwerken, het werpen van zwermers en voetzoekers, het lossen van schietgeweer, en het loopen met brandende pektouw, op dezer stads markten, pleinen en straten is verboden, op eene boete van *zes gulden*, en eene gevangenis van *drie dagen*.

Met waarschuwing dat de Kommissaris van Politie en de Koninklijke Maréchaussées zijn gelast, om, op den aanstaanden Geboorte-Verjaardag van Z. M. den Koning, toe te zien en te waken, dat deze verordeningen door niemand worden overtreden.

Breda, den 23sten Augustus 1832.

DE ROY Vt.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHÜIKES.

TWEEDE UITGAVE DER COURANT,
(*van Donderdag 23 Augustus*)
behelzende de laatste *Fransche* en *Belgische* Berigten, benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

BELGIE.

BRUSSEL, den 22sten Augustus.

Op de receptie gisteren ten hove, welke gezegd wordt zeer talrijk te zijn geweest, werd de aartsbisschop van Mechelen het eerst toegelaten, vervolgens eene deputatie der provincie Oost-Vlaanderen, met den gouverneur *de Lamberts* aan het hoofd. Ook de protestantsche predikant werd Z. M. voorgesteld.

Ook eene deputatie uit het stedelijk bestuur van Gent, bestaande uit de heeren *van Crombrugghe*, burgemeester, *Muyssens Kerremans*, *van Toers*, *de Meulemeester* en de graaf *d'Hane de Steenhuyze*, is den koning met zijn huwelijk komen gelukwenschen. De *Messager de Gand* zegt bij het vermelden hiervan: « Men weet niet of zij die gelegenheid zullen te baat nemen, om aan den vorst vertoogen te doen over de verlenging van den inconstitutionelen maatregel, betrekkelijk den staat van beleg. Misschien zullen deze achtenswaardige magistraats-personen meenen, dat het beneden hunne waardigheid is, zich tot verzoeken te vernederen, om regt te erlangen. »

— Het *te Deum* in de Gudule kerk heeft gisteren, zoo als aangekondigd was, plaats gehad. Ten een ure kondigde het geschut het vertrek HHr. MM. aan. Burgerwachten en liniëtroepen vormden weder eene dubbele rij, door welker midden de stoet naar de kerk reed, voorafgegaan en gevolgd van detachementen kavallerie. De graaf *d'Aerschot*, de gravin *de Merode* en mevrouw *d'Hoogvorst* waren in hofrijtuigen gezeten.

— Alhoewel de koning en de koningin van het feest, dat de stad hun in den schouwburg wilde aanbieden, uithoofde de heerschende ziekte, afgezien hebben, zullen dezelve echter dat van den *Jardin botanique* aanstaanden zaturdag bijwonen.

— *l'Indépendant* vermeldt, dat de generaal *Niellon* van al de te Brussel tegenwoordige generaals de eenige geweest is, die niet uitgenoodigd is geworden om mede deel van het gevolg HHr. MM. uit te maken.

— Men begroot op meer dan vijfhonderd het aantal petitiën, die aan HH. MM. te Doornik zijn overhandigd.

— Men verzekert dat de koning zich binnen kort naar Luik zal begeven; men spreekt ook van eene reize naar Spa.

— *l'Emancipation* (van morgen, 23 Aug.) behelst den volgenden brief, welke hij zegt door den generaal *Magnan* geschreven te zijn, in antwoord op eenen brief van den luitenant-generaal *Dibbets*, welke, naar het zeggen van gemeld blad in beleedigende uitdrukkingen voor onze troepen zou zijn vervat geweest.

Hoofdkwartier Hocht den 20 Augustus 1832.

Mijnheer de Luitenant-Generaal!

Gij hebt mij door den heer *Hulet*, kapitein der mineurs, doen vragen uwe verkenningen tot het dorp Heer uit te strekken en ik heb er wel in willen bewilligen.

Het schijnt, mijnheer de generaal, zoo ik eenen brief van den 10den Augustus, uit Maastricht gedagteekend en in de hollandsche dagbladen opgenomen, gelooven moet, dat de goede trouw, die ik in mijne relatiën met u heb betoond, en de gematigdheid, die mij door de onderhandelingen tusschen de beide landen opgelegd worden, kwalijk begrepen en nog minder door u geacht geworden zijn.

Zoolang tot gij openbaar al hetgeen voor mij en de troepen, over welke ik bevel voer, in dien brief beleedigends gevonden wordt, wederlegd zult hebben, zullen uwe verkenningen, tot Heer niet kunnen voortgezet worden: de mijnen zullen er zijn, en wij zullen zien of gij ze *door geweld van daar verjagen zult*: ik zal er u wachten.

Ik heb eveneens de eer ter uwer kennis te brengen, dat ik binnen den omtrek van 1500 ellen, die ik hun bepaald heb, de hollandsche troepen zal terugwerpen, die dezen omtrek op een ander punt van de insluiting zouden overschrijden. Ontvang enz.

De brigade generaal kommandant der insluitings-troepen van Maastricht.

Magnan.

Aan mijnheer den luitenant-generaal *Dibbets*.

(*l'Emancipation* zegt niet, welk antwoord de luitenant-generaal *Dibbets* op dezen fraaijen brief gegeven heeft.)

— Gisteren morgen ten 11 uren hebben de hollandsche troepen met 8 stukken geschut oefenschoten buiten de vesting gedaan; heden moeten dezelve herhaald worden.

— Laatstleden woensdag is het onweder (tot vijf malen) boven de stad Huy losgebroken; een man is door den bliksem gedood.

— Het aantal nieuwe cholera-zieken in de laatste 24 uren bedraagt 67; dat der sterfgevallen 32, herstelden 9.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 20sten Augustus.

De meeste onzer dagbladen schijnen zeer te leur gesteld te zijn door het weinig beteekende van den inhoud der aanspraak, waarmede de koning van Engeland de zitting van het parlement heeft gesloten. Volgens het *Journal du Commerce* heeft men dezelve slechts, met de openingrede, welke voor weinige maanden werd uitgesproken, te vergelijken, om dadelijk op te merken, dat de belgische onderhandelingen, in plaats van tot de schikking te zijn genaderd, dagelijks achteruit gaan. Toen immers werd van het tractaat der 24 artikelen gesproken, als van eene overeenkomst, welke de eindbeslissing inhield; toen ontbrak alleen de formaliteit der ratificatie om de bedongene voorwaarden ten uitvoer te doen brengen; thans daarentegen wordt van deze overeenkomst niet het minste gewag meer gemaakt, en beide partijen, ofschoon de ratificatiën zijn gevolgd, worden op dezelfde lijn geplaatst. Even zoo dacht men vroeger voor de zaak van dona *Maria* in de portugeesche aangelegenheden, vrij openlijk uitkomen, terwijl thans ook de voorstanden van het huis van Braganza, als in eenen zelfs gewikkeld worden voorgedragen, waarvan men besloten heeft de uitkomst af te wachten, alvorens zich ten gunste van den een of anderen te verklaren.

De ministeriele bladen geven zich intusschen geene geringe moeite, om den kwaden indruk door deze en dergelijke aanmerkingen te weeg gebragt, uit den weg te ruimen. De *Nouvelliste* onder anderen vindt in de aanspraak des konings allezins de bevestiging, van hetgeen de Engelsche *Courier* voor weinige dagen omtrent de aanstaande schikking der belgische zaken, aankondigde: Het eenige punt van geschil, hetwelk nog te beslechten valt, is dat van de Schelde-vaart, en betreft dus niet anders dan het individueel belang der twistende partijen; de overige mogendheden zullen zich daaraan niet laten gelegen liggen, en het is dus thans geene waarschijnlijkheid meer, dat de oorlog zal behoeven uit te barsten.

— Het dagblad *le Temps*, hetwelk overigens de rede des konings voor vrij onbeduidend houdt, meent daarin de bijzonderheden bevestigd te zien, welke van eene aanstaande verandering van het engelsch ministerie spreken. Deze wijziging zoude uit eene combinatie van gematigde whigs en tories bestaan, waarvan de heeren *Peel* en *Brougham* de vertegenwoordigers mogen genoemd worden, en alzoo de eerste plaats zouden bekleeden.

— Van Toulon schrijft men den 15den dezer, dat aldaar bevel was gegeven, om de beide linieschepen de *Nestor* en de *Superbe* te ontwapenen, terwijl men een aantal werklieden had aangenomen om de overige oorlogschepen in gereedheid te brengen, die zijn onderweg.

— Eenige Zwitsers, die waarschijnlijk door het lezen der fransche dagbladen vreezen dat de onafhankelijkheid van hun vaderland ingedaad door de groote mogendheden werd bedreigd, hebben hunne landgenooten alhier uitgenoodigd

om gezamenlijk hunne diensten, des noods hunne personen, ter verdediging van den vaderlandschen grond, aan den [illegible] landdag aan te bieden.

— Volgens het *Mémorial Bordelais* is den [illegible] te [illegible] een koerier van de spaansche ambassade te Londen naar Madrid bestemd, [illegible] doorgekomen. Men wilde weten dat zijne depêches de tijding overbragten, dat het engelsch gouvernement, ten gevolge der zending van den markies *de Palmella*, besloten had don Pedro te ondersteunen. Dit berigt echter is moeijelijk met de onvermijdelijke uitdrukkingen door een koning van Engeland, in het parlement gebezigd, overeen te brengen.

Volgens de *Nouvelliste* van heden zoude men alhier het berigt ontvangen hebben, dat niet alleen de portugesche steden Braganza, Mirandella, Almeida en Viseu, maar zelfs de spaansche vesting Zamora de zijde van dom *Pedro* hadden gekozen; en dat dien ten gevolge de provincien Tras-os-Montes en Beira voor het grootste deel in zijne magt waren. Het een en ander echter verdient hoogelijk bevestigd te worden.

— Volgens den *Breton* heeft het gouvernement den opperbevelhebber in de westelijke departementen gelast, om voortaan de ouders en bloedverwanten, dergenen die zich aan den krijgsdienst onttrokken, evenmin als degenen die onder verdenking liggen van aan het verig stamhuis te zijn toegedaan, door inlegering te straffen.

Daarentegen vermeldt *l'Ami de la Charte*, dat de pensioenen, welke voor 1830, onder den naam van ondersteuning aan de vroegere legers van het westen werden uitbetaald, en die men sedert de revolutie had doen voortduren, thans bepaaldelijk zijn ingetrokken. Deze maatregel, op welken voor slechts weinige maanden in de kamer van gedeputeerden te vergeefs werd aangedrongen, zal een aantal leden van het eenig middel, hetwelk hun als bestaan overbleef, berooven en alzoo nieuwe ontevredenheid verwekken.

— Te Nismes en te Montpellier hebben den 12 en 13den dezer nieuwe vechterijen tusschen de republikeinen en karlisten plaats gehad.

— De heeren *Chateaubriand*, *Hyde de Neuville* en *Fitz James* houden zich, maar men zegt, bezig met het opstellen eener memorie aan de kamer der pairs, waarin zij het ministerie aanklagen, omdat zij wederregtelijk en zonder den minsten grond zijn in hechtenis genomen.

— De koning vertrekt heden voor eenige dagen naar Eu, gedurende welke het koninklijk gezin te Neuilly zal verblijven.

— Volgens den *Quotidienne* is de heer *Barthe* ernstig ongesteld.

— Heden (de *Augustus*) waren de fondsen genoteerd: de 5 pCt. kont. en op tijd 99, 10; de 3 pCt. kont. 69, 25; op tijd 69, 35; Nap. renten 81, 50; Sp. perpet. niet genoteerd. — Nieuwe leening 1832: 100, 40 op tijd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten Augustus.

De berigten van de heerschende ziekte, heden ingekomen, luiden als volgt:

Te Delft den 21, bij de 23 in behandeling gebleven zieken, bijgekomen 6, overleden 1, hersteld 2, blijven in behandeling 26.

Te Amsterdam den 22, bij de 31 in behandeling gebleven zieken, bijgekomen 19, overleden 15, hersteld 3, blijven in behandeling 32. Sedert 14 dezer, 104 zieken, 40 hersteld, 64 overleden.

Te Rotterdam den 22, bij de 279 in behandeling gebleven zieken, bijgekomen 13, overleden 5, hersteld 3, blijven 284 in behandeling. Sedert 22 Julij, 864 zieken, 269 hersteld, 311 overleden.

Te Scheveningen zijn den 21 geene zieken bijgekomen noch overleden, maar zijn 5 personen hersteld, waardoor het getal der onder behandeling geblevene 3 beloopt. Van de 613 aldaar ontstane gevallen zijn alzoo, sedert den aanvang, 351 hersteld en 265 overleden.

Te 's Gravenhage zijn den 21 13 personen weder bij de 77 in behandeling geblevenen ziek geworden, 6 overleden, 5 hersteld; blijven 79 in behandeling. Sedert 13 Julij 396 zieken, 187 overleden en 110 hersteld.

Te Kampen zijn den 16, 17, 18 en 19, bij de 3 in behandeling geblevene zieken, 4 nieuwe gevallen ontstaan, 3 personen hersteld, 1 overleden; blijven 3 in behandeling. Sedert 30 Julij, 42 zieken, 19 hersteld, 20 overleden.

Te Dordrecht den 21, bij de 29 in behandeling gebleven zieken, bijgekomen 4 personen, hersteld geene, overleden 5, blijven 28 in behandeling. Sedert 7 Aug. 81 zieken, 7 hersteld, 46 overleden.

Te Gorinchem den 21, 4 ziektegevallen, geene hersteld, 1 overleden, blijven 3 in behandeling.

Te Gouda den 21, bij de 30 in behandeling geblevenen, bijgekomen 11 zieken, overleden 3 personen, geene hersteld; blijven 32 in behandeling.

Te Leiden den 21, bij de 79 in behandeling geblevenen, bijgekomen 49 zieken, overleden 18 personen, hersteld 12, blijven 98 in behandeling. Sedert 5 Aug. 290 personen aangetast, 125 overleden, 49 hersteld.

Te Vreeswijk den 21, 4 ziektegevallen ontstaan, 1 persoon overleden, geene hersteld, blijven 3 in behandeling.

Te Zwolle bleef den 20 een persoon in behandeling.

Te Schokland, van den 14 tot den 18 dezer, bij de 13 overgeblevene bijgekomen 21 zieken, overleden 11, hersteld 9, in behandeling gebleven 14 zieken. Sedert den 11, 43 zieken, 12 hersteld, 16 overleden.

Te [illegible] heeft zich een gevat opgedaan, waarvan de persoon nog in behandeling is.

In het [illegible] zijn den 19 twee gevallen ontstaan, 1 persoon is hersteld, de andere blijft in behandeling.

Te Genemuiden zijn den 19 4 personen aan de cholera ziek geworden, waarvan 1 is hersteld en 3 in behandeling gebleven zijn. Den 19 en 20 zijn vervolgens twee personen daaraan aldaar overleden.

Nopens de in Zuid-Holland *zieke militairen* verneemt men van daar het navolgende:

Te Dordrecht den 21, 1 militair aangetast en in behandeling gebleven.

Te [illegible] den 21, 2 militairen, 1 overleden, blijft 1 in behandeling.

Te Gouda, blijven den 21, 4 militairen onder behandeling.

Te Leiden, den 21, bijgekomen 2 militairen, blijven 4 in behandeling.

Sedert gisteren, op den middag tot heden zijn in onze stad 2 cholera-zieken bijgekomen, waarvan 1 overleden is, zijnde er nu nog drie personen in behandeling, waarvan 2 bijna hersteld.

— Gisteren in den vroegen morgen is Z. K. H. de Prins *van Oranje*, van uit het hoofdkwartier te Tilburg, Oirschot, 's Hertogenbosch gepasseerd, zich naar het Loo begevende, om er op morgen de heugelijke verjaring van Z. M. met de overige leden der koninklijke familie te vieren.

— Uit het kamp bij Reijen wordt ons het volgende gemeld, van de vermakelijkheden, die er na afloop der van tien tot elf uren te houden godsdienstoefening voor beide gezindheden, ter gelegenheid der heugelijke verjaring onzes geliefden Konings, zullen plaats hebben: Eene groote parade van de in het kamp gelegerde troepen zal er tegen 12 uren worden gehouden; en ten één uur geloopen zijn, als wanneer de heer *Bosberg* voor de troepen eene voorstelling zijner mechanische proeven enz. zal geven, welke tot drie uren zal duren. Ten half vier uren, na het middageten, zal er een *assaut d'armes* plaats hebben en daarop, om vijf uren, wedloopen met de paarden van het park; om half zes mastbeklimming, en om zeven uren wedloopen voor de manschappen, met en zonder zakken; de vermakelijkheden zullen besloten worden met eene illuminatie en een *bal champêtre* voor de manschappen, hetgeen ten acht uren een aanvang zal nemen. De prijzen zullen na den afloop van iederen wedstrijd aan den winnaar worden uitgereikt.

— Uit Groningen verneemt men, dat de opbrengst der *verloting van boeken, ten voordeele van het vaderland* door de heeren boekhandelaars *Oomkens*, *Schierbeek*, *Van Boekeren*, en *Wouters* aldaar, in gemeenschap met eenige andere boekhandelaren des rijks, tot stand gebragt, de aanzienlijke som van ƒ 6,928,51½ heeft bedragen, waarvan voor noodzakelijke onkosten zijn afgegaan ƒ 557,93½ zoodat er zuiver in 's lands schatkist is overgestort de som van ƒ 6,370-58.

Het is inderdaad merkwaardig de duizende guldens na te gaan, die, behalve zoovele andere vrijwillige giften, alleen door de onderscheidene vrijwillige loterijen in 's lands schatkist gevloeid of door andere vaderlandsche oogmerken zijn bijeengebragt. Het is hierbij misschien niet onbelangrijk, en ook niet onbehagelijk, de zuivere opbrengst te vergelijken eener loterij van schilderijen en teekeningen in Parijs door *kunstenaren* verzameld, in de Louvre ten toon gesteld, ten voordeele van de gewonden in de *roemrijke* dagen van Julij, die, naar het heet, de vrijheid en de voorspoed van Frankrijk voor altijd gegrondvest, en immers daardoor de grootste aanspraak op de dankbaarheid van geheel hun land verworven hadden; deze verloting nu, in Frankrijks hoofdstad, heeft opgebragt 3276 francs, of met nog 500 fr. voor opbrengst van den catalogus en der tentoonstelling, de som van nagenoeg 1800 guldens.

— De gouverneur van de vesting Luxemburg heeft doen afkondigen, dat de taal der officieele akten, welke tot dus verre de hollandsche was, voortaan de duitsche zijn zal, hetgeen sommige beschouwen als eene soort van souvereine daad, welke de bondsdag uitoefent, en als een begin van eene geheele insmelting van het groot-hertogdom met de andere aan den bondsdag onderworpene staten.

[illegible], den 22sten Augustus.

Heden morgen is de derde bezending grenadiers, benevens herstelde zieken uit deze stad naar het leger vertrokken, welke in den loop der week nog door meerderen staan gevolgd te worden. Ten aanzien van het vertrek der jagers is nog niets met zekerheid bekend.

— Z. M. wordt den 26sten of 27sten van het Loo in deze residentie terug verwacht. Men verzekert voorts dat de Prinsen en Prinsessen van het Koninklijk gezin, in de eerste dagen van october, uit het leger of de zomerverblijven alhier zullen terug keeren.

— Men houdt zich hier reeds bezig met de indeeling, kleeding en wapening der schutters van de ligting van dit jaar, welke, naar 's Konings besluit, dezer dagen genomen, den 15den der aanstaande maand geheel uitgerust zullen moeten wezen, zoodat hun vertrek naar het leger, voor zoo ver de manschappen daartoe mogten worden gedesigneerd, onmiddellijk kan plaats hebben.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 20sten Augustus.

De heer *Odillon Barrot*, *Caulmann* en *Koechlin*, alle gedeputeerden tot de vereeniging *Lafitte* behoorende, hebben op hunne reise door de oostelijke departementen, voor eenige dagen de stad Straatsburg bezocht, en zijn aldaar op eene wijze ontvangen, welke de openbare geest op 't duidelijkste doet kennen. Bij hunnen intogt werden zij op eenen vrij grooten afstand door een detachement der nationale garde te gemoet gegaan, en aan de stad zelve reeds dadelijk door eene ontelbare menigte met de kreten van *leve de gedeputeerden! leve de oppositie! weg met het juiste midden!* en vele anderen begroet. De huizen waren allen met driekleurige vlaggen versierd, het overige deel der nationale garde, had zich in de straten in twee rijen geplaatst, door 't midden van welke de genoemde heeren te voet, onder het gejuich des volks, en onder het afzingen der Marseillaise, langs eenen grooten omweg naar hun logement zijn gegaan, waar zij door het korps muzijkanten der burgergarde, te paard werden ontvangen. Naauwelijks waren zij daar binnengetreden of zij moesten zich aan de menigte op het balkon vertoonen, en werden van daar een uur later door commissarissen uitgenoodigd om aan hun gastmaal, ter hunner eere door de ware vrijheidsvrienden aangeregt, deel te nemen. Nagenoeg honderd en vijftig kiezers en burgers, en met deze de hoofdofficieren der nationale garde, de poolsche generaals *Dembinski* en *Wronski* en onderscheidene vreemdelingen vonden zich aldaar vereenigd. Onder de menigvuldige toasten, welke door vele aanwezigen werden ingesteld,

werden, die aan de vrijheid van Duitschland, aan het heldhaftig Polen, aan de gedeputeerden der oppositie met de meeste geestdrift gedronken.

De heer *Odillon Barrot* beantwoordde de laatste met eene vrij uitgebreide aanspraak, waarin behalve de gewone pligtplegingen aan de tegenwoordig zijnde en afwezige vrienden en lotgenooten, de bedoelingen der oppositie, vooral ten aanzien van den inhoud van het verslag aan hunne committenten gerigt, nader werden toegelicht:

» De driekleurige vlag, zeide hij onder anderen, had voor naauwelijks twee jaren, niet alleen in Frankrijk, maar door geheel Europa de hoop en het vertrouwen verlevendigt, dat men eindelijk tot de ware vrijheid, tot gedurige verbeteringen in den staatkundigen toestand der volkeren zoude geraken; dit vertrouwen echter is door het gouvernement geheel te leur gesteld; het sijstema door het ministerie gevolgd is met de revolutie van Julij in openlijken strijd. Laten wij er voorts openlijk voor uitkomen, dat wij andere volken, die minder gelukkig in den strijd tegen het despotismus zijn geweest, het beste toewenschen. Het eigenbelang is aan onze natie vreemd, omdat de vrijheid die wij met de wapenen hebben bevochten, niet op de voorregten van dezen of genen stand, maar op de beginselen van billijkheid en regtvaardigheid is gegrond. Waarom nu heeft het gouvernement, na voor geheel Europa zich als 't ware verantwoordelijk te hebben gesteld, dat de Poolsche nationaliteit niet zoude te gronde gaan, later zijne toestemming gegeven, dat dit heldhaftig volk tot zelfs de sporen van een onafhankelijk, van een eigen bestaan zoude verliezen? Toen de strijd tusschen de beschaving en de barbaarschheid in Polen nog niet was beslist, riep men ons toe, dat zulks ons niet aanging; maar thans doet zich dezelfde strijd bij onze naburen, aan de overzijde van den Rijn, nagenoeg aan de poorten dezer stad op, en nog thans herhaalt ons ministerie dagelijks, dat ons belang daarmede niet is gemoeid. Frankrijk is intusschen van een geheel ander gevoelen. Men moge ons vrij verwijten dat onze staatkunde naar de ondernemingen der riddertijden gelijkt, dat wij door de geheele wereld ons geroepen achten het ongelijk te herstellen; indien wij dit onregt inderdaad verdienen, dan zijn wij er trotsch op. Het ongelukkig misverstand dat in de jaren 1814 en 1815 geheel Duitschland de wapenen deed opvatten, wenschen wij geheel uit het geheugen te verliezen. Het was de vorsten toen gelukt om onze naburen te doen gelooven, dat Frankrijk de zetel van alle despotismus was, en door dit middel hadden zij nagenoeg hun doel bereikt, om namelijk het middenpunt der vrijheid en van alle Europesche beschaving te verwoesten; wij zijn het thans aan de laatste besluiten der duitsche bondsvergadering verschuldigd, dat dit misverstand tusschen beide volken geheel is uit den weg geruimd.

» Duitschland weet thans ten volle, wie hetzelve met despotismus en slavernij bedreigt; men tracht onze naburen het eerste en edelste van alle regten te berooven, zonder hetwelk een volk zich-zelven niet meer toebehoort, en het bijzondere eigendom van deszelfs beheerschers wordt. Frankrijk intusschen houdt een wakend oog over hen, en indien de vorsten van het heilig verbond goed mogten vinden, om van bedreigingen tot dadelijkheden over te gaan, dan zouden onze broeders aan de overzijde van den Rijn niet te vergeefs onzen bijstand inroepen! »

Gij hebt aan de voornaamste onzer staatkundige handelingen uwe goedkeuring gehecht; toen wij tegen de hoedanigheid van onderdanen openlijk zijn opgekomen, hebt gij gewis begrepen, dat wij het monarchaal beginsel niet wilden omverwerpen, maar slechts hetzelve binnen de grenzen terug wijzen, welke de revolutie van Julij voor de verschillende magten van den staat heeft afgebakend. Toen wij in het verslag aan onze committenten gerigt, de beginselen hebben blootgelegd, die ons hadden geleid, hebt gij evenzeer de omstandigheden in aanmerking genomen, welke tot dit openbaar geschrift hebben aanleiding gegeven; de landing der hertogin *van Berry* in het zuiden, de zonderlinge wijze waarop het gouvernement deze poging, welke den burgeroorlog in een twintigtal departementen had kunnen doen ontbranden, beschouwde; de insurrectie in de Vendée, welke de vredelievende uitzigten van het ministerie op eens logenstrafte; de verandering eindelijk die het engelsch bestuur, en bij gevolg ook de engelsche staatkunde dreigden te ondergaan, waren even zoo vele omstandigheden, die Frankrijk in eenen angstvalligen toestand moesten verplaatsen. Gij hebt toen met ons begrepen, dat wij slechts eene onzer verpligtingen aan het vaderland vervulden, door onze waarschuwingen aan den voet van den troon neder te leggen. Welligt heeft het het keizerrijk en de restauratie slechts aan opregte vrienden ontbroken, die gedurig het bestuur op de verkeerde strekking die hetzelve nam opmerkzaam maakten, om de groote gebeurtenissen, waardoor beide zijn omvergeworpen, voor te komen. Ik zie met genoegen dat gij onze bedoelingen niet miskend hebt en dezelve tot de uwe gemaakt. Te midden van al den laster welke men over ons uitspreidt, zullen wij ons door uw vertrouwen gesterkt zien, en op den weg eener standvastige en geregelde oppositie voortgaan; zoo dikwijls het bestuur de voorwaarden van deszelfs bestaan uit het oog verliest, zullen wij onze plegtige waarschuwingen herhalen, en zulks met de bewustheid van hetzelve wezenlijk dienst te doen, enz."

Nadat deze aanspraak door de aanwezigen luide was toegejuicht en het gastmaal geëindigd, zag men op de rivier twee geheel verlichte Rijnschepen, met driekleurige vlaggen, en zinnebeeldige voorstellingen versierd, en elk met een korps muzijkanten bezet, zich tegen over het hotel der gedeputeerden plaatsen. De menigte verzamelde zich op nieuw, begroette hen op het balkon, en tot laat in den nacht duurde het volksfeest voort. De burgerlijke autoriteiten hebben zich wijselijk geheel ter zijde gehouden, en de rust is niet gestoord geworden. Den volgenden dag zouden de officieren der nationale garde, in korps vereenigd, hunne opwachting maken, en tegen den avond meenden de vereerde gasten hunne reize voort te zetten.

— Volgens eenige dagbladen zoude het ministerie voornemens zijn om dadelijk na de bijeenkomst der kamers, het ontwerp van wet tot eene nieuwe regterlijke organisatie ter tafel te brengen. De voornaamste wijzigingen, die de tegenwoordige wet volgens dit ontwerp zoude ondergaan, zouden bestaan in de geheele afschaffing der kamers van beschuldigden en van correctioneele politie bij de hoven van appel. De functien der eerste zouden maandelijks door eenige raadsheeren, uit de civiele kamers beurtgewijze te kiezen, verrigt worden, terwijl de appellen in zaken van correctionele politie, door de hoven van assises, zonder gezworenen, zouden worden uitgewezen. De plaats van eersten president zoude vervallen, doch zouden de kamer presidenten beurteling voor één jaar, zonder bezwaar van de schatkist, het algemeen voorzitterschap waarnemen. Eindelijk zouden ook aan de hoven van appel, waar het getal van raadsheeren nagenoeg op de helft verminderd werd, suppleant-raden worden toegevoegd.

— Te Angouleme heeft de vrijspraak van twee personen, die van deelneming aan den opstand beschuldigd werden, eene vrij ernstige volksbewegingen veroorzaakt, welke niet dan met moeite, door tusschenkomst der nationale garde, zijn bedwongen.

Te Chalons sur Saône hebben in den avond van den 14den en 15den volksbewegingen plaats gehad. De nationale garde schijnt ter dezer gelegenheid de plaatselijke autoriteiten niet genoegzaam te hebben ondersteund, immers dezelve is door den maire naar huis gezonden, en men verwacht dat zij zal ontbonden worden.

— De laatstontvangene brieven van Lissabon bevestigen dat twee vaartuigen van het eskader van Dom *Pedro*, door de Portugesche vloot genomen zijn. Voorts schrijft men van Oporto, dat onderscheidene voorname personen die de partij van dom *Pedro* hadden gekozen, aan boord van de schepen die nog te Oporto waren, de wijk hadden genomen.

(*Gazette de France.*)

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 20sten Augustus.

De *Oostenrijksche Beobachter* van den 12den dezer, geeft zeer geruststellende berigten omtrent de gezondheid van den Koning van Hongarije, op wien noch de ligt ontvangene wonde, noch de schrik eenigen indruk schijnt te hebben gemaakt.

In hetzelfde dagblad vindt men het volgend artikel:

» De *Courrier Français* kondigt zijne lezeren aan, dat men eerstdaags de uiterste wilsbeschikking van den Hertog van *Reichstadt* zal kennen. Dezelve zoude door den jongen vorst, toen hij zijn einde voelde naderen, aan den zoon van *Lodewijk Napoleon*, met wien hij sedert eenen geruimen tijd in briefwisseling was zijn toegezonden. De degen van zijnen onsterfelijken vader is aan dezen zijnen neef toegedacht. Wij intusschen zijn gemagtigd te verklaren, dat de Hertog *van Reichstadt* geen uitersten wil heeft nagelaten, welke daadzaak genoeg zal zijn om het overige van het berigt op deszelfs regte waarde te doen schatten.

---

* De *Militaire Spectator* van den 4den Augustus ll. (of No. 15) bevat, in een artikel, getiteld: *Aanmerkingen op een verslag betreffende de Topographische Kaart der Grensscheiding van het Oud-Nederland enz., onder directie van den Kolonel, Directeur der Militaire Verkenningen*, J. E. VAN GORKUM, *in de Vriend des Vaderlands 6e deel No. 5* gedaan, te veel mij persoonlijk aangaande uitdrukkingen, dan dat ik de hoofdzaak des geschils tusschen den *Vriend des Vaderlands* en den *Militairen Spectator* onaangeroerd kan laten voorbijgaan.

Dit geschil bestaat namelijk in de volgende woorden van de *Vriend des Vaderlands:* » Gelijk men nu tot dus verre alle hoogten, van de steilste bergen af tot de minste verheffing van den grond toe, in de laatste dertig à veertig jaren door meer of minder lange en zware dwarsstrepen bij gissing aangaf, zoo is de heer *van Gorkum* op het denkbeeld gekomen, om deze dwarsstrepen, door hem Normalen geheeten, tot een bijzonder doel aan te wenden, namelijk om dezelve eene bepaalde meerdere of mindere breedte, zwartheid en lengte te geven, naar mate der vergrootende of afnemende rijzing of daling van het terrein en der graden die de helling heeft."

Terwijl de *Militaire Spectator* zegt: » Dat denkbeeld, of ten minste eene

eenvoudige, duidelijke en volledige toepassing van hetzelve, was voornamelijk het werk van den Saksischen majoor *Lehmann*.

Aan alle Topographen, althans aan allen, die eene min of meer volledige kennis dezer wetenschap bezitten, is de leer van *Lehmann* bekend, en met dezelve tevens, dat die leer *alleenlijk* de voorstelling der hellingen [illegible] of wel der eggeneere graad van helling van iedere bergvlak ten oogmerk heeft; ook hiertoe slechts aan den eerstbeginnenden leerling het gebruik van modellen aanraadt, die daarop horizontale doorsneden moet trekken, om door de afstanden derzelve de hellingshoeken te kunnen waarderen, maar die het gebruik dezer horizontale lijnen moet laten varen, zoodra hij in staat zal zijn die hoeken op het oog te schatten; wordende bij *Lehmann* deze hoeken niet door Normalen, maar alleen door eene meerdere of mindere zwarte tint onderscheiden, naar mate de helling flaauwer of steiler is. Getuigen hiervan overigens de eigene woorden van *Lehmann*: (1)

„In dem maase, wie das Auge und die Hand durch das zeichnen der Modellen immer mehr sich bilden, wird die Menge der Horizontalen vermindert, bis man sie endlich ganz entbehren, und den Berg *blos in dem Netze seiner Umgrenzungskanten, und Schluchsenlinien* richtig zeichnen kann.”

Terwijl eindelijk *Lehmann's* bepalingen ten aanzien der uit te drukken bergvlakken met het beginsel, om hoogten door Normalen uit te drukken, strijdig zijn.

Aan een ander, den heer *Ducarla*, Italiaansch ingenieur, behoort de uitvinding, om door middel van vaste afstanden der horizontale doorsneden, de verschillende hoogten van den bodem te leeren kennen. Dit denkbeeld werd in het laatst der vorige eeuw toegepast in eene Geographische Kaart. Later werd hetzelve in Frankrijk aangenomen, tot aanduiding der waterpasse punten in de plans van vestingwerken en andere publieke werken, en wel zonder arceringen of getrokkene Normalen.

Doch anders is het gelegen met de toepassing van dit denkbeeld in Topographische Kaarten; hier is het niet alleen te doen om de punten te kennen, die op zekere bepaalde afstanden boven elkanderen gelegen zijn, maar ook om de hellingen der glooijingen, dat is, alle klimmingen en dalingen, waarmede men van het eene punt tot het andere stijgt, en eindelijk om het geheel in al deszelfs bijzonderheden aanschouwelijk, als het ware, (en relief) onder het oog te brengen.

Dit oogmerk heb ik zoeken te bereiken, door eene zoo veel mogelijke vereeniging van het denkbeeld van *Ducarla* met dat van *Lehmann*, doch hierin, tot in 1816, tijdstip waarop mijne grondbeginselen met het tableau der Normalen bepaald werden, vele onoverkomelijke zwarigheden gevonden, in stede van eene klare en voorbereide zaak.

Even zoo min vond dit (om niet van de memorien der generaals en hoofdofficieren *Haxo*, *L. Puissant*, *Chrestienne* en anderen te spreken), de *Commissie*, welke door de ministers van oorlog, marine, binnenlandsche zaken en finantien, onder het voorzitterschap van den *Marquis de la Place*, uit veertien leden te zamengesteld werd, waaronder zich, behalve verscheidene generaals en andere zeer gedistingeerde hoofd-officieren, ook de heeren *Arago*, *Heron de Villefosse*, *Delacroix* en de admiraal *de Rossel* bevonden.

Deze commissie, in het jaar 1817, op last van het Fransche gouvernement, alzoo te Parijs, tot het ontwerpen der uitvoering eener nieuwe Kaart van Frankrijk vereenigd, hield zich van 1817 tot in 1828, en dus gedurende 10 jaren, te vergeefs (dat is zonder een gewenschten uitslag) onledig, om een voorschrift of regel aan te nemen, ter voorstelling van het bergachtig terrein in denzelfden geest als bij mij sedert verscheidene jaren reeds ten uitvoer gebragt was; zoodat zij, dit vernemende, den heer directeur van het Fransch depot van oorlog, met autorisatie van ons gouvernement, naar Gent afzond, waar ik van denzelve den last ontving, aan Z. Exc. de gevraagd wordende inlichtingen dienaangaande mede te deelen.

Het extract, uit een manuscript, in de Hollandsche, niet in de Fransche taal vervaardigd, (zoo als abusivelijk door den schrijver van het bewust verslag in de *Vriend des Vaderlands* te kennen is gegeven) ten titel voerende: *Extrait du Traité de Topographie du Colonel* van Gorkum, *comprenant tout ce qui a rapport au figuré du relief du terrain, fait à la demande du Directeur Genl. du Dépôt de la Guerre de France, pour le service de la commission de la nouvelle Carte de ce Royaume*, is hieraan zijn oorsprong verschuldigd.

Na hetzelve, overeenkomstig het verlangen der Commissie, aan Z. E. den Heer Minister van Oorlog toegezonden te hebben, heb ik daarop ontvangen het volgende berigt van den Generaal, Directeur van het Depot van Oorlog.

Ministère de la Guerre. *Paris le 5 Août* 1828.

Monsieur le Colonel,

J'ai à me reprocher de ne vous avoir pas accusé plutot reception de l'extrait de votre traité de Topographie, comprenant tout ce qui a rapport au figuré du relief du terrain. Veuillez en agréer mes sincères remerciments. Je me plais à reconnaître qu'on ne pouvait traiter plus à fond cette question importante, et je lui rends ce témoignage, qu'il ne saurait être plus complet ni mieux développé” — en verder — „Son Excellence le Ministre de la Guerre (*Vicomte de Caux*) a vu avec plaisir ce resultat de nos communications réciproques; elle m'a chargé spécialement de vous en remercier et de vous en témoigner sa satisfaction particulière”; [illegible] dit getuigenis, met de toezending (bij ondergeteekende [illegible]) van eene uitgezochte verzameling van alle de Topographische en Geographische werken, aan het Depot-Generaal van Oorlog in Frankrijk sedert deszelfs oprigting uitgevoerd (of bij hetzelve ontworpen) zoo als de Kaart van Cassini, die de la Chasse, [illegible] enz.

Het is *uitsluitend* [illegible] dezer [illegible] den *Militaire Spectator* zegt niet te verstaan. (2)

---

(1) *Anweisung zum richtigen Erkennen und genauen Abbilden der Erdoberfläche in Topographischen Karten und Situations-Planen von* J. G. Lehmann, *Dresden* 1812. 4°. Blatz. 237.

(2) Het zal ten voorstaan verkrijgbaar gesteld worden bij van *der Hoek* te *Leyden*.

In 1824 werd in Engeland eene overzetting, met zeer schoone aldaar gegraveerde platen van het werk van *Lehmann* publiek gemaakt, maar de Engelschen kenden reeds sedert het verblijf van het bezettings-leger in Frankrijk, het denkbeeld van Horizontale doorsneden, en het werk van *L. Puissant* in 1810 te Parijs gedrukt.

In 1825 maakten eenige Engelsche Generaals en Hoofd-Officieren, die het voortreffelijke werk van *Lehmann* een, kennis met de door mij gebezigde methode en in 1826 ontving ik de officiele aanvraag, door den Hertog *van York* aan ons Gouvernement gedaan, om de toestemming van twee officieren van den generaal-kwartiermeesterstaf naar Gent te mogen zenden, om in mijne Topographische manier, zoo voor het opnemen, als in kaart brengen, der onderscheidene berg-hoogten onderrigt te mogen worden.

Nog in hetzelfde jaar kwamen deze officieren te Gent, en een rapport dier commissie om deze methode in Engeland na te volgen, met andere uitstekende bewijzen van tevredenheid van het Engelsch Gouvernement waren hiervan het vleijend resultaat.

Sedert hebben verscheidene Oostenrijksche, Pruissische en andere Duitsche, zeer gedistingeerde officieren mij bezocht, die mij allen getuigenissen nalieten, dat de Topographie bij hen zoo verre niet gevorderd was.

De *Militaire Spectator* heeft derhalve in een Hoogduitsch werk gelezen, hetgeen de echte Duitscher daarin niet vindt; en in een oorspronkelijk Hollandsch (hoewel in het Fransch overgezet) geschrift niet begrepen, hetgeen zelfs aan de Franschen duidelijk voorkomt, en wel aan zoodanige Franschen, die niet alleen in Frankrijk, maar in geheel Europa, voor de meest bevoegde regters in de Topographische en de hiermede verbondene wetenschappen moeten gehouden worden.

En uit het bovenstaande blijkt alzoo, dat het oordeel van den *Militairen Spectator*, niet alleen wegens gebrek aan kunde, maar ook wegens een ander groot gebrek, geenzins mag geraadpleegd worden.

Men leere zelf, alvorens aan andere onderrigt te willen geven.

Loofden den 18 Augustus 1832.

De kolonel en directeur der militaire verkenningen,
VAN GORKUM.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, 22 Augustus 1832.

			gebl.
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, 2½ pCt.		ƒ 43⅞ à 43⅞	43
	Uitgestelde schuld. . . ⅝	- 15/16 à 1	
	Kansbiljetten.	- 16¾ à 17	16 9/10
	Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	- 73 à 73⅞	73⅞
	Idem idem, 3½ pCt.	- 58 à 58½	58½
	Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- 90¾ à 91¼	91
	Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	- 96 à 96½	96½
	Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	- 83 à 83½	83
	Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- 99¾ à 99¾	99
	Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	- 86½ à 87¼	87
FRANKRIJK, inschr. op 't Grootboek 3 pCt.		- 69 à 69½	69½
RUSLAND, Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.		- 95½ à 96	95½
	Bij dezelfde 1828, 5 pCt.	- 97 à 97½	97½
SPANJE, Certific. Amst., 5 pCt.		- 50⅞ à 51	50⅞
	Dezelfde 3 pCt.	- 29½ à 30	29½
	Uitgestelde schuld.	- à	

---

* * De Notaris W. D. VAN ROGGEN te *Wijchen*, is voornemens op Vrijdag den 31 Augustus 1832, des namiddags ten 3 ure, ten huize van G. VAN LIESHOUT te *Wijchen*, publiek op hogen te doen inzetten, om 14 dagen daarna finaal te worden verkocht:

1°. Een zeer aanzienlijk HUIS, bestaande in 3 Beneden-Kamers, Bakkerij met grondpomp, 2 Kelders, extra groote Zolder en Schuren, waarin sedert lange jaren de Bakkerij en Winkeliers-nering met goed Succes is uitgeoefend, voorts daaraan schietende TUIN en een BOUWLAND, te zamen groot een Bunder, 27 Roeden, staande en gelegen in de Kom van het Dorp *Wijchen*, zijnde het gemelde Huis zeer geschikt tot een Heerenhuis in te rigten.

2°. Ruim twee Bunders BOUW- EN BOSCHLAND, gelegen aan den Kruisberg te *Wijchen*.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der Gemeente *Zevenbergen*, maakt bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat de gewone PAARDEN-MARKT in deze Gemeente zal worden gehouden op Woensdag den 29 Augustus 1832.

De Burgemeester voornoemd,
J. DAMEN.

STOOMPACKET-VAART
tusschen ROTTERDAM *en* LONDEN,
voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

De Stoompacket *Attwood*, gevoerd door *Robert Stroudecker*, door de opheffing der Quarantaine-Maatregelen, weder in staat gesteld zijnde, deszelfs wekelijksche dienst geregeld te hervatten, zoo brengen de Agenten der General Steam-Navigation Company hiermede ter kennisse, dat de Afvaart voor de maand Augustus bepaald is:

Van *Londen* iederen Woensdag
Van *Rotterdam* Zondag den 12den, des morgens ten [illegible] ure.
idem „ 19den, „ „ „ 6 „
idem „ 26sten, „ „ „ 11 „

Nadere inlichting bij de Agenten W. SMITH & Co. en [illegible]

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.